

Prowadzenie Ośrodka Wsparcia Rodzinnej Opieki Zastępczej PORT

Realizator: Towarzystwo Nasz Dom

Kategoria IV. Pomoc społeczna i profilaktyka uzależnień

Ośrodek Wsparcia Rodzinnej Opieki Zastępczej PORT powstał w odpowiedzi na potrzeby zapewnienia dziecku bezpiecznego środowiska opieki zastępczej w sytuacji dezintegracji jego rodziny biologicznej. Celem działań Ośrodka była profesjonalizacja opieki zastępczej, co oznacza, że kandydaci na rodzinę zastępczą zostali objęci szeregiem działań, wzajemnie komplementarnych, które w optymalny sposób przygotowują dla dziecka warunki czasowej opieki zastępczej. Na te działania składają się: diagnoza psychologiczna, kilkuetapowa kwalifikacja rodzin oraz dzieci do rodzin, odpowiednie przygotowanie programowe (specjalistyczny Program PRIDE) przygotowujące do pełnienia roli opiekuna zastępczego oraz wsparcie założonej rodziny zastępczej w procesie opiekuńczo-wychowawczym.

Funkcjonująca rodzina zastępcza miała za zadanie objąć dziecko opieką, zapewnić mu warunki rozwoju i wychowania, w miarę możliwości wyrównać jego deficyty emocjonalne oraz pomóc w odbudowaniu więzi z jego rodziną biologiczną.

Sytuacje trudne, konfliktowe, kryzysy rodzinne wymagały niejednokrotnie wsparcia wykwalifikowanej kadry: psychologów, pedagogów i zespołu specjalistów (specjalista ds. pracy z dzieckiem i rodziną, seksuolog, psychiatra, prawnik). Ośrodek oferował również na bieżąco każdej rodzinie / opiekunowi zastępczemu indywidualne wsparcie koordynatora w codziennym wypełnianiu obowiązków opiekunów. Rodziny zawodowe niespokrewnione specjalistyczne wymagają dodatkowej pomocy, ze względu na to, że mają pod swoją opieką dzieci z rozpoznanymi dysfunkcjami i znaczącymi problemami zdrowotnymi.

Ośrodek oferował również wsparcie dla dzieci będących w pieczy zastępczej w postaci indywidualnych konsultacji, zajęć terapeutycznych, zajęć rozwojowych oraz w zakresie pomocy w usamodzielnieniu się.

Jednym z zadań inicjatywy była pomoc we współpracy rodzin biologicznych z rodzinami zastępczymi w celu umożliwienia powrotu dziecka do rodziny biologicznej i jej reintegracji.

Zakres zadań zrealizowanych przez Ośrodek PORT, w założeniu miał być propozycją kompleksowego wsparcia dla systemu rodzinnego, w tym rodzin zainteresowanych podjęciem pieczy zastępczej i realizujących tę formę opieki. Uważamy, że w sytuacji konieczności oddzielenia dziecka od jego środowiska biologicznego, oferta takiej pomocy jest zarówno odpowiedzią na zaspokojenie (czasowe) potrzeb dziecka, jak i zwiększa gwarancję, że opieka ta będzie wykonywana prawidłowo, z poszanowaniem praw dziecka, jego potrzeb i indywidualnych możliwości.

Ponadto, zostało podjętych szereg działań mających na celu promowanie idei pieczy zastępczej oraz rekrutację opiekunów zastępczych; kontynuowano kampanię społeczną pt. „Najbardziej twórczy zawód na świecie. Zostań rodziną zastępczą” oraz rozpoczęto nową akcję społeczną pt. „W rodzinie cieplej”.

Najważniejszym wyzwaniem stojącym przed pracownikami Ośrodka PORT było stworzenie kompleksowego systemu wsparcia i pomocy, polegającego na stworzeniu całościowej oferty, która obejmuje: specjalistyczną kwalifikację i profesjonalne przygotowanie kandydatów do pełnienia funkcji opiekunów zastępczych i rodziców adopcyjnych, polegające na prowadzeniu spotkań informacyjnych, kampanii społecznych na temat popularyzacji opieki zastępczej, przeprowadzeniu spotkań kwalifikacyjnych, obejmujących diagnozę pedagogiczno-psychologiczną kandydatów na rodziny zastępcze i adopcyjne, realizowanie szkoleń Programem PRIDE dla osób zainteresowanych pomocą dzieci oraz otoczenie fachową opieką formalną podczas procedur związanych z powoływaniem rodzin zastępczych, adopcyjnych i zaprzyjaźnionych. Oferta Ośrodka PORT dotyczyła również realizacji profesjonalnej pomocy koordynatorskiej i specjalistycznej dla już funkcjonujących rodzin zastępczych i dzieci, w nich umieszczonych. Jej celem jest stałe podnoszenie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych opiekunów zastępczych, a co za tym idzie stopniowe podnoszenie jakości oferowanych przez nich usług opiekuńczych.

Poszczególne działania zrealizowane w 2010 roku przez Ośrodek PORT:

- Przeprowadzenie specjalistycznych szkoleń Programem PRIDE dla kandydatów, zgłaszających gotowość do pełnienia roli rodzin zastępczych i adopcyjnych
- Przeprowadzenie specjalistycznej kwalifikacji kandydatów na rodziny zastępcze i adopcyjne, składające się z: rozmów diagnostycznych, wywiadów środowiskowych, wizyt domowych oraz badań psychologicznych
- Gromadzenie informacji i prowadzenie kwalifikacji dzieci, które mogą być przysposobione lub umieszczone w rodzinie zastępczej, realizowanie fachowego doboru rodzin adopcyjnych i zastępczych właściwych ze względu na potrzeby dzieci
- Udzielanie pomocy formalno-prawnej przy przygotowywaniu wniosków o przysposobienie i ustanowienie rodzin zastępczych
- Objęcie pomocą psychologiczną i formalnoprawną rodziców naturalnych zgłaszających chęć oddania dziecka do adopcji
- Rozpoczęcie cyklicznych spotkań Klubu "PRAJDOWCA" - dla rodzin zastępczych i adopcyjnych, które miały służyć wymianie doświadczeń, dzieleniu się radościami i troskami wynikającymi z podjętych funkcji
- Przeprowadzenie spotkania informacyjnego, na terenie jednego z warszawskich przedszkoli, którego celem było propagowanie idei pieczy zastępczej
- Zapewnienie stałego wsparcia koordynatorów dla rodzin zastępczych, polegającego na stałych, regularnych kontaktach z opiekunami zastępczymi i dziećmi, których celem była pomoc w:
  - codziennych sprawach
  - opracowywaniu indywidualnych planów pomocy dziecku i rodzinie
  - opracowywaniu analizy mocnych stron i potrzeb
  - opracowywaniu ekomapy i genogramów
  - sytuacjach kryzysowych
  - organizacji kontaktów pośrednich i bezpośrednich z rodzinami biologicznymi dzieci, umieszczonych w opiece zastępczej
  - organizacji spotkań dzieci z rodzinami biologicznymi na terenie Ośrodka

oprócz tego koordynatorzy czynnie uczestniczyli w:

- zespołach kwalifikacyjnych
- zespołach ustalających zasadność pobytu dzieci w formach opieki zastępczej
- zespołach specjalistycznych

- Zapewnienie stałego wsparcia specjalistycznego, polegającego na przeprowadzeniu konsultacji rodzinnych i indywidualnych, dotyczących pomocy:
  - psychologicznej
  - terapeutycznej
  - pedagogicznej
  - prawnej
  - psychiatrycznej
  - seksuologicznej
- poprowadzenie grupy edukacyjno-wspierającej dla opiekunów zastępczych (łącznie około 60 spotkań w 2010 roku)
- poprowadzenie zajęć psychoedukacyjnych dla opiekunów zastępczych
- przeprowadzenie zajęć w ramach Treningu Umiejętności Społecznych dla dzieci
- kontynuacja programu wolontariackiego i praktyk studenckich, w ramach których były prowadzone warsztaty edukacyjno-wspierające dla wolontariuszy. Program ten miał na celu pomoc dzieciom i opiekunom poprzez: organizowanie korepetycji, reedukacji, organizowanie zajęć i wyjść dla dzieci
- kontynuacja kampanii społecznej „Najbardziej twórczy zawód na świecie” oraz przeprowadzenie kolejnej akcji społecznej pt.: „W rodzinie ciepłej”. W ramach akcji zorganizowano uroczyste spotkanie w Muzeum Etnograficznym, w którym udział wzięli: Pani Prezydentowa Anna Komorowska, Państwo Kurzajewscy, Pani Ilona Lepkowska, Państwo Kościukiewiczowie. Spotkanie poprowadziła Agata Młynarska. Akcja społeczna miała na względzie docenienie już istniejących rodzin zastępczych, Rodzinnych Domów Dziecka, rodzin adopcyjnych oraz zaprzyjaźnionych oraz propagowanie rodzinnej pieczy zastępczej. Dzięki tym akcjom w różnych programach telewizyjnych, radiowych, w prasie oraz w Internecie ukazały się materiały i informacje na temat rodzinnej pieczy zastępczej
- zorganizowanie projekcji filmu „Chłopiec z Marsa” połączonej z panelem dyskusyjnym na temat rodzicielstwa zastępczego
- przygotowanie i wyłoczenie na płytach CD bajki adopcyjnej „Skąd się biorą rodzice”, autorstwa Pani Agnieszki Porzezińskiej
- wraz z Towarzystwem „Nasz Dom” oraz ze Stowarzyszeniem Rodzin Zastępczych i Adopcyjnych „Pelikan”, od marca 2009 wspólnie prowadzono i wydawano kwartalnik „Rodzina plus”, który na swoich łamach poruszał problemy i troski rodzin zastępczych i adopcyjnych.

Strona internetowa projektu: www.port-naszdom.org.pl